

UITDAGING 1 - Gezocht: luisterpubliek

Horen voorlezen, doet lezen. We kennen allemaal de kracht van het luisteren naar een bezwerende stem die een meeslepend verhaal voorleest.

Ben je zelf zo'n woordenfluisteraar? Lopen er nog rond op je school, in je buurt, in je vriendenkring? Zijn er oefenkanalen om 'beginners' te laten groeien in het voorlezen?

Driemaal JA, treed dan naar buiten en laat anderen meegenieten van al dat talent.

Mogelijkheden van de uitdaging - voor lager en secundair

- Bied jezelf en je medevoorlezers aan via een opvallend affiche met afscheurstrookjes. (Van het type: 'babysit gezocht', te vinden bij de bakker.)
- Ontwerp een affiche samen met de klas.
- Kies kortverhalen, tekstfragmenten, prentenboeken die de kinderen/jongeren aanspreken.
- Laat kinderen/jongeren in duo oefenen.
- Werk klasintern.
- Werk schoolintern (intergenerationeel = over de klassen heen, kinderen/jongeren zowel als volwassenen gemengd).
- Werk samen met buurtbewoners, -organisaties en -verenigingen (intergenerationeel).
- Lees voor in je (wijk)bib.
- Betrek familie of vriendenkring (intergenerationeel).

UITDAGING 2 - Boekenspeeddate

**Soms heb je aan één woord voldoende. Eén blik die meteen vertrouwd aanvoelt.
Praten over boeken op een speeddate kan hetzelfde effect hebben.
Speeddaten is een oefening in bondig maar efficiënt communiceren!**

Mogelijkheden van de uitdaging - voor lager en secundair

- Geef tijdig de opdracht een favoriet boek uit te kiezen.
- Geef wat richtvragen op zodat de kinderen/jongeren zich kunnen voorbereiden, bv.:
 - Wat wil je precies vertellen over het boek?
 - Waarom heeft het verhaal je zo getroffen?
 - Hoe kan je de ander warm maken om 'jouw' boek ook te lezen?
- Ontleen na de speeddate de boeken meteen in de bib. Hou de leesvlam wakker door de boeken in de klas te halen. Of nog beter: organiseer de speeddate gewoon onmiddellijk in de bib - neem hiervoor contact op met de (wijk)bib.
- Werk klasintern.
- Werk klasdoorbrekend.
- Werk intergeneratieel tussen leerkrachten en leerlingen.
- Werk samen met andere scholen. Maak van de speeddate meteen een boekendate!
- Inspiratie: <https://www.klasse.be/37308/zo-krijg-je-iedereen-enthousiast-aan-het-lezen/>

UITDAGING 3 – Boekenbiecht

Moet je elk boek goed vinden? Het zijn er zo veel...

**Misschien zijn er gewoonweg wel boeken die jou niet raken, die je ronduit
IRRITEREN? Of is er toch zo'n boek waarbij je het van de daken wil schreeuwen
hoe GOED het wel niet is en dat IEDEREEN moet lezen?**

**Grijp dan je kans, kom naar De Krook en kruip in de babbelbox/biechtstoel op de
kinderafdeling. Vertel in alle intimiteit hoe jij over een bepaald boek denkt. Doe
het op jouw manier. Alles kan!**

Mogelijkheden van de uitdaging - voor lager en secundair

- Laat de kinderen/jongeren al in klas nadenken over wat ze willen vertellen en hoe ze dit zullen aanpakken.
 - Vertel je diepste geheimen over waar, wanneer en hoe je het liefst leest.
 - Hemel een boek op tot aan de sterren en terug of kraak het af tot diep in de hel.
 - Wees een beetje stout en geef een gemene review.
 - Verkleed je als je favoriete personage of vertel iets over het verhaal met een zelfverzonnen stemmetje...
- Mis de kans niet om er meteen ook een klasbezoek aan De Krook aan te koppelen. Boek je afspraak tijdig via:
 - <https://gent.bibliotheek.be/basis-onderwijs>
 - <https://gent.bibliotheek.be/secundair-onderwijs>
- Alle filmpjes kun je op het Flipgrid- kanaal van Mee(r)lezers in Gent plaatsen.
- Lukt het niet om naar de biechtstoel in De Krook te komen? Film de getuigenissen op school en voeg ze toe aan het Flipgrid-kanaal (zie instructies op de Google Drive).

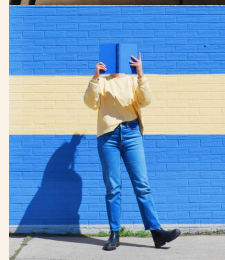

UITDAGING 4 – Fotoroman

Een beeld vertelt veel en heeft vaak geen woorden nodig. Voor deze uitdaging ga je aan de slag met gsm of camera.

Mogelijkheden van de uitdaging - voor lager en secundair

- Toon elkaar en anderen waar jullie lezen, hoe jullie lezen.
 - Is je favoriete leesplekje bij je thuis, op school, onder die dikke boom in het parkje om de hoek, in een donkere kast...
 - Lees je in een hangmat, zittend aan tafel, languit op je buik, met je oorverwarmers aan, met een grote pot popcorn binnen bereik...
- Laat kinderen/jongeren elkaar fotograferen en maak er een boeiend fotoverslag van.
- Trek er met de klas op uit: in de school, buurt, stad of natuur. Zoek en vind fijne leesplekjes.
- Deel die plekken met anderen door ze op een plannetje te zetten of hou ze net lekker geheim.

UITDAGING 5 – Literaire wereldkaart

Boeken lezen is altijd een beetje reizen! Je maakt zeker een reis in je hoofd, maar ook naar andere, onbekende plekken.

Met deze uitdaging ontdek je de wereld aan de hand van boeken en hun schrijvers.

Mogelijkheden van de uitdaging - voor lager en secundair

- Lees zoveel mogelijk boeken van auteurs uit één land.
- Zoek boeken die zich afspelen in een bepaalde streek of continent, of die erover vertellen.
- Lees boeken voor in andere talen. Kijk hiervoor eens naar de thuistalen van de ouders en grootouders en laat hen in de klas voorlezen.
- Maak een reis in het verleden en vraag collega's, ouders, grootouders naar hun favoriete kinder- of jeugdboek. Ook hieruit wordt voorgelezen, liefst door de persoon zelf én met de nodige anekdotes.
- Ga ook in andere vakken met boeken aan de slag: tijd, ruimte, maatschappij, wiskunde...
- Beperk je niet enkel tot fictie.
- Betrek de bibliotheek erbij en vraag raad om zelf boekenpakketten samen te stellen.
- Laat de hele school meegenieten en hang de meegekregen wereldkaart in de inkomhal. Duid hierop al die verre, fantastische plekken aan en hang er kopieën van de covers van de boeken bij.
- Zoek andere creatieve manieren om jullie reizen te visualiseren. Maak een thematentoonstelling.
- Gooi het over de digitale boeg en maak iets waar iedereen kan van meegenieten: een podcast, een TikTok-filmpje...

UITDAGING 6 – WATSKEBURTPOËZIE

Poëzie, gedichten, versjes, rijmpjes... spelen met al dan niet rijmende woorden blijft een feest. Werken met poëzie is zoeken, sleutelen, schrappen, vinden, herbeginnen en jubelen. Wat gebeurt er in de wereld rondom ons? Wat speelt zich af in de klas, in een familie, tussen vrienden? Ga op zoek naar een onderwerp.

Mogelijkheden van de uitdaging - voor lager en secundair

- Bepaal samen met de klasgroep het onderwerp. Maak het thema rijker door er eerst samen artikels of teksten over te lezen, filmpjes te bekijken, op onderzoek te gaan... Welke boodschap willen jullie overbrengen? Wat willen jullie vertellen?
- Welke poëzievorm is het meest geschikt om jullie boodschap over te brengen? Is het een elfje, een stiftgedicht of eerder een kakelvers daggedicht à la Stijn De Paepe?
- Breng dichtbundels in de klas, lees eruit voor, proef de versvormen en kies wat jullie het meeste ligt.
- Deel de gedichten met de wereld door
 - ze op Facebook te plaatsen
 - ermee naar buiten te trekken en ze voor te lezen op de hoek van elke straat
 - er iets moois van te maken en uit te hangen op school of in de buurt
 - ze uit te hangen in de wijkbibliotheek

UITDAGING 7 – MAX EN DE TEKSTSOORTEN

Ken je *Max en de Maximonsters* al? Over dat stoute kereltje dat zonder eten naar zijn kamer moet? Die een lange reis maakt en dan fantastische avonturen beleeft met grote, harige monsters? Dit prentenboek is ondertussen een klassieker, maar kunnen jullie de Max van het heden een handje helpen?

Mogelijkheden van de uitdaging - voor lager en secundair

- Vertrek van de meegekregen kopieën van de eerste pagina's van *Max en de Maximonsters*.
- Lees de regels tekst voor en toon de illustraties. Wat zijn de eerste, spontane reacties? Is er herkenning, voeling met Max?
- Stel de vraag hoe jullie Max zouden kunnen helpen.
- Transformeer het verhaal in een ander genre/tekstsoort, passend bij de voorstellen van de groep. Laat kinderen/jongeren eventueel in groepjes samenwerken.
- Door het voorlopig bij het begin van het verhaal te houden en de rest nog niet te onthullen, wordt het extra spannend om te zien of jullie insteek past bij, of zelfs een extra insteek geeft aan het boek.
 - Maak:
 - een instructieboekje om een bootje te vouwen
 - een kookboek met lunchrecepten voor onderweg
 - een graphic novel
 - een horrorverhaal
 - een weerbericht voor reizigers
 - een hoorspel
 - een krantenartikel over straffen en belonen, over stout zijn, over dromen...
 - ...
 - Hou een thematentoonstelling op school, in de (wijk)bibliotheek of bij een andere wijkorganisatie.
 - Publiceer een fotoverslag op de Facebookpagina.
 - Lees het hele boek voor aan de klas en aan de bezoekers van de tentoonstelling.

UITDAGING 8 – Boeken als spiegels en ramen

Wie kent het fenomeen niet dat je je erg verwant voelt met een personage uit een verhaal of troost vindt bij het feit dat er in het verhaal ook iets triests gebeurt? Misschien voel je je wel als een zus van Pippi Langkous of denk je: Ik zou wel met Harry Potter in de klas willen zitten. Boeken kunnen je wereld ook net optrekken. Nieuwe inzichten bieden, aanzetten om meer te willen weten over een onderwerp, je helemaal onder te dompelen in een onbekend bad.

Ga op onderzoek, naar jezelf, naar de wereld!

Mogelijkheden van de uitdaging - voor lager onderwijs

- Ga met je klas naar de bibliotheek en stel er zelf een boekenpakket samen met de hulp van de bibliotheekmedewerkers of vraag indien mogelijk een boekenpakket aan met thema "Wie ben ik". Neem één week vooraf contact op met
 - bibliotheek.scholenwerking@stad.gent
 - een wijkbibliotheek : <https://gent.bibliotheek.be/adres-en-openingsuren>
- Laat je inspireren door de leeslijst van Iedereen Leest M/V/X (<https://www.iedereenleest.be/boekentips-rond-thema-gender>)
- Ga met deze boeken aan de slag, ga op verkenning.
- Pak het filosofisch aan door eerst een gesprek te houden over identiteit.
- Ga meteen in verhalen op zoek naar personages waarin de kinderen zich herkennen. Bekijk samen de boeken uit het boekenpakket van de bib. Geef de kinderen de kans om door de boeken te bladeren en stukjes (voor) te lezen. Kies voor boeken met duidelijke (hoofd)personages. Let erop dat er genoeg diversiteit aanwezig is en vul indien nodig, nog zelf aan.
- Teken, na het onderzoek in de boeken of na het gesprek, op spiegels (of ramen) portretten van personages met wie de kinderen zich kunnen identificeren.
- Laat hen kiezen voor welke spiegel ze willen staan. Zorg ervoor dat hun gezicht mooi in het portret komt te staan.
- Maak hiervan foto's en deel ze op Facebook of print ze uit en hang ze op in de school.
- Schrijf er een treffende zin onder, bv. 'Ik ben als omdat....'
- Voeg eventueel zelf ook portretten toe van archetypische boekenfiguren zoals Ronja de roversdochter, Pippi Langkous, Hagrid, Pluk, Alice (in Wonderland), Pinokkio...
- Hou een thematentoonstelling in de school, in de (wijk)bibliotheek of bij een andere wijkorganisatie.

UITDAGING 8 – Boeken als spiegels en ramen

Wie kent het fenomeen niet dat je je erg verwant voelt met een personage uit een verhaal of troost vindt bij het feit dat er in het verhaal ook iets triests gebeurt? Misschien voel je je wel als een zus van Pippi Langkous of denk je: Ik zou wel met Harry Potter in de klas willen zitten. Boeken kunnen je wereld ook net opentrekken. Nieuwe inzichten bieden, aanzetten om meer te willen weten over een onderwerp, je helemaal onder te dompelen in een onbekend bad.

Ga op onderzoek, naar jezelf, naar de wereld!

Mogelijkheden van de uitdaging – voor lager onderwijs

- Ga met je klas naar de bibliotheek en stel er zelf een boekenpakket samen met de hulp van de bibliotheekmedewerkers of vraag indien mogelijk een boekenpakket aan met thema 'Wie ben ik'. Neem één week vooraf contact op met
 - bibliotheek.scholenwerking@stad.gent
 - een wijkbibliotheek : <https://gent.bibliotheek.be/adres-en-openingsuren>
- Laat je inspireren door de leeslijst van Iedereen Leest M/V/X (<https://www.iedereenleest.be/boekentips-rond-thema-gender>)
- Ga met deze boeken aan de slag, ga op verkenning.
- Pak het filosofisch aan door eerst een gesprek te houden over identiteit.
- Ga meteen in verhalen op zoek naar personages waarin de kinderen zich herkennen. Bekijk samen de boeken uit het boekenpakket van de bib. Geef de kinderen de kans om door de boeken te bladeren en stukjes (voor) te lezen. Kies voor boeken met duidelijke (hoofd)personages. Let erop dat er genoeg diversiteit aanwezig is en vul indien nodig, nog zelf aan.
- Teken, na het onderzoek in de boeken of na het gesprek, op spiegels (of ramen) portretten van personages met wie de kinderen zich kunnen identificeren.
- Laat hen kiezen voor welke spiegel ze willen staan. Zorg ervoor dat hun gezicht mooi in het portret komt te staan.
- Maak hiervan foto's en deel ze op Facebook of print ze uit en hang ze op in de school.
- Schrijf er een treffende zin onder, bv. 'Ik ben als omdat...'
- Voeg eventueel zelf ook portretten toe van archetypische boekenfiguren zoals Ronja de roversdochter, Pippi Langkous, Hagrid, Pluk, Alice (in Wonderland), Pinokkio...
- Hou een thematentoonstelling in de school, in de (wijk)bibliotheek of bij een andere wijkorganisatie.

UITDAGING 9 – Boekendans voor de jongsten

Al bewegend aan anderen over je favoriete boek vertellen? Dat kan met de 'Boekendans'.

Voorbeelden van de Boekendans met boeken die reeds gelezen zijn:

Dansen door de klas met je boek in je hand.

<https://www.youtube.com/watch?v=7uHtHvdAUw>

<https://www.youtube.com/watch?v=ueZpZczhm0tUe.com/watch?v=50TunWmq00>

Boekendans met stoelen in een kring.

<https://www.pinterest.com/pin/289426713554892233/>

Varianten vertrekkend van ongelezen boeken:

- Plaats voldoende stoelen (een per kind) op een rijtje/treintje naast elkaar of plaats de stoelen in een cirkel. Leg op elke stoel een boek. Kies een toepasselijk deuntje en laat de kinderen op de muziek rondwandelen. Wanneer de muziek stopt, gaan ze zitten op de stoel waar ze voor staan. Geef hun voldoende tijd om even te snuffelen in het boek.
- Na een 3-tal rondjes vraag je:
 - Welk boek zou je graag lezen? Waarom?
 - Wie heeft een prentenboek, een gedichtenbundel, een informatief of weetboek, een boek met een een dier als hoofdpersonage...
- Laat de kinderen bij elke ronde voorspellen welk soort verhaal ze vast hebben. Hiervoor baseren ze zich zuiver op de kaft. De nadruk ligt hier op het verkennen van boekcovers en de informatie die je hierop krijgt: de illustratie, de titel, de schrijver...

UITDAGING 9 – Cover up voor de oudsten

Wikkel de boeken in blanco papier. Schrijf de eerste zin op het papier. Leg de boeken verspreid in de klas. Iedereen wandelt door de ruimte. Wanneer de muziek stopt, gaat men aan de slag met het boek waar men voor staat.

- Laat de kinderen/jongeren vertellen welk verhaal zich in dit boek zal afspelen, zich zuiver baserend op de beginzin. Laat hen na enkele rondjes kiezen welk boek ze graag willen lezen. Onthul de boeken en toets de verwachtingen af. Geef meteen tijd en ruimte om in het boek te lezen.
- Laat de kinderen/jongeren samen met hun buur brainstormen over welk soort verhaal elkeen heeft. Iedereen ontwerpt hierna een cover voor zijn boek. Onthul de boeken en vergelijk met de originele cover. Kloppen de verwachtingen? Geef meteen tijd en ruimte om in het boek te lezen.

Anderstalige cover versus Nederlandstalig exemplaar.

Ga op zoek naar vertaalde boeken + de originele versie. De bib kan je hierbij zeker helpen.

Leg beide versies samen op de tafels, verspreid over de klas.

Doe de Boekendans en bespreek bij de stop het verschil tussen beide covers.

Welke trekt meer aan en waarom?

Bespreek de verwachtingen die de covers oproepen, maar ook het soort verhaal. Geef meteen tijd en ruimte om in de boeken te lezen.

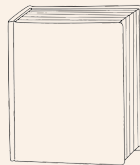
Lees een boek voor, maar toon de cover niet. Laat de kinderen/jongeren zelf een cover ontwerpen.

Leg alle zelf getekende covers verspreid in de klas. Doe de Boekendans.

Bij elke stop praten de kinderen/jongeren over de cover waar ze bij staan.

Klopt de tekening bij het beeld dat ze in hun hoofd hebben na het voorlezen? Waarom wel of waarom niet?

Kan de klas tot een top drie komen van de best passende covers?

UITDAGING 10 – Literaire wandeling

De grote finale: naar buiten met die boeken! Kom op straat met die lezers!

Laat jullie stemmen horen aan de buurtbewoners!

Mogelijkheden van de uitdaging - voor lager en secundair

- Maak een literaire wandeling. Verzamel al het materiaal dat je bij de voorbije uitdagingen gemaakt hebt. Bekijk samen wat bruikbaar is om in de buurt uit te hangen: boekentips, teksten, tekeningen, gedichten, voorleestips...
- Indien nodig kleeft je ze op een mooie ondergrond.
- Geef elk kind enkele zaken mee en vraag om alles uit te hangen voor de ramen van hun huis.
- Gebruik ook de etalages van de bakker, slager...
- Maak een plannetje en nodig andere klassen uit om de wandeling te maken.
- Koppel opdrachtjes aan de literaire wandeling: zoekopdrachten, doe-opdrachten, groepsopdrachten, opdrachten om met het gezin te doen, opdrachten voor de voorbijgangers...
- Werk in een thema: hang teksten aan ramen die onderling een rode draad hebben
 - koppel aan elke tekst een gedicht
 - koppel aan elk gedicht/tekst een zelfgemaakt of een bestaand beeld
- Werk hiervoor samen met de bib, cultuurhuizen, Brede School, poëziecentrum.
- Link verhalen aan plekken in de schoolbuurt.
 - Ga op wandel en noteer plekken die interessant zijn: winkels, begraafplaats, scholen, verkeersknooppunten, gebedshuizen, pleintjes, theaterzalen...
 - Zoek prentenboeken, gedichten, tekstfragmenten die passen bij een bepaalde plek.
 - Stel een parcours samen en duid de plekken aan op een kaartje van de buurt.
 - Op elke plek zelf hangt de tekst of een QR-code met een link naar een tekst, of zit er iemand die live voorleest.
 - Variant voor oudere leerlingen: maak er een audiowandeling van of een podcast.
- Zoek passende verhalen bij straatnamen, standbeelden, historische gebouwen, geografische bijzonderheden... Werk vakoverschrijdend samen.
- Vergeet het meertalige aspect niet! Betrek ouders om verhalen in de thuistaal voor te lezen of in te spreken.
- Doe inspiratie op bij Wouter Deprez <http://ienenmeesuiker.be/wandelzoektocht-2/>
- en het Poëziecentrum: <https://www.poeziecentrum.be/educatief-aanbod/poezieroutes>

